SIAŬBIT THE SOWER

Vialika-Litoŭski (Biełaruski) dvumiesiačnik

The Great-Litvanian (Whiteruthenian) bimonthly

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, New York, U. S. A.

Časapis Katalicka-Hramadzki

1972, Studzień-Luty. Nr. 83. (h. 15). January-February

Redakcyja "Siaŭbita" žadaje Svaim Čytačom ščaślivaho *Novaho* 1972 *Hodu.*

Čamuž, Boža - žłob nia łoža -
Z siena mieŭ paściel sabie?
Bydła hreła - litaść mieła,
A nialudzi dla Ciabie?
-"Hrešnik, złościŭšto paddaŭsia
I jak siena kvoły staŭsia, -
Praz mianie kab raj zdabyŭ".

NAJNAVIEJŠAJE ABJAŬLEŃNIE.(Praciah)

"Skažy mnie Jozefa, čaho-ž niezrabiłab,kab Mianie nie paciešyć?... Dziali na chvilinu horyč Majho Serca". "Duša maja pačułasia zusim pryhnoblena. A Pan Jezus uściaž stajaŭ. Paśla, Jahonaje Serca pamaluśku razharełasia i usie ranki źniknuli". "Słuchaj-skazaŭ-chaču,kab zdabyvała Mnie dušy. U toj meci bolej, čym Ja vymahaju, jak adzinuju miłaść uva usich tvaich dziejnaściach. Dziejničaj usio ź miłaći uva usich tvaich dziejańniach . Dziej usio ź miłaści, a asabliva daviarajsia ź miłaści. Kali dajecca tabie adčuć pryhniot ducha i adzinstva, pryjmaj ich i ciarpi ź miłaści. Pracuj ź miłaści,a asabliva pry ciarpieńniach.Chaču taboj pasłuhoŭvacca tak, jak pałkaj,katoraj padpirajecca zmučany čałaviek. chaču vaładać taboj,abniać usiu pieratravić,ale ź vialikaj sałodkaściaj tak kab cierpiačy mukaj miłaści,zažadać što raz bolej ciarpieć". Hetyja adviedańni Jozefu rečaisna staŭlajuć pierad ciarpieńniami. U toj mecie - ničoha bolej nie vymahaje,jak adzinaj miłaści uva jaje dziejańniach,katorymi jość zaskočana, ale katoryja nienasstroivajuć jaje suproć achviarnaści.- "Ad niekalki dzion-piša jana- maja duša znajchodziccaŭ stanie niejkaj tryvohi prad Boham i pieražyvaje ciažar Jahonaj spraviadlivaści...Zdajecca mnie,što ja nia vyjdu z hetaj propaści" . Jezus padtrymlivaje jaje i u niadzielu 21-ha Listapada,nahła źjaŭlajecca prad joj u časie śviatoj Imšy. "Prychdžu adpačyć,bo Ja tak mała umiłavany! Šukaju miłaści,a znajchodžu tolki niaŭdziačnaść! Vielmi mała dušaŭ,katoryja Mianie sapraŭdy miłujuć".-Zapytałasia Jaho,ci naš navicyjat nia prynosić Jamu nijakaj paciechi? A paśla,kab Jaho paciešyć,achviaravałaJamu Miłaść Najśviaciejšaj Matki,miłaść usich śviatych i usich viernych Jamu dušaŭ, naapoški i maju miłaść "Tak miłuj Mianie,Jozefa, i niepierastavaj Mnie taho paŭtarać". - Jazefa adkazyvaje na žadańni Mistra z usiaho serca, i, pamima ciamnaty,u jakoj pahružana jaje Božaja vola. (Budzie dalej).

N A J U B I L E J Š M A T- Z A Ł A T Y.

Wer nie sein Brot mit Tränen ass,
Wer nie kumerfollen Nächte
Auf seinem Betteweinen sass,
Der kennt euch nicht, ihr himmlischen Mȧchte.
Johann Welfgang von Goethe.

Chto chleba cieraz słozy
Nia jeŭ nikoli,
Chto nočaŭ poŭnych smutku i niadoli,
Biessonnych u paścieli nie pravioŭ,nikoli,
Toj viedać=znaćhie moža Va s,o Siły Vy niebies
nyja.

Śviatar,by sam Chrystos,źviano
Miž Niebam i ziamloj -
Ziamlu,jak toj Chrystos, jon łučyć ŭ adno
Iz Niebam łaskaju śviatoj.
Jakuju jon biare sam ad Chrysta,
Z Navukaju Jahonaju,zaŭsiody,
I usim daje,čyja Duša
Adkryta, by u chram Śviaty -
U svaju asobu chryščanu -
Mahutnaju siłaj iz Niabios
U dziciatka Boža pierarodžnu:
Źjaviŭšyś jak druhi užo Chrystos!
Byvaje radaść, ščaście ŭ pracy takoj...
Byvaje i smutak,hora šmat,
KALI pavisnuć chmary-tučy nad taboj...
Udaryć hrom,piarun, horš ad harmat!
Siarod pakuty,hora usialakaha
Śviatar nie pryŭnyvaje sam,
I spahadaje tym,u kaho
Pakuta,hora,bolš,hlań , vun tam,
Dzie u siamji biazdolnaj baćka małady pamior,
Sirotami pakinuŭ šmAt dziaciej,
A maci ledź žyva,bo čysty mor,
Pa śmierci muža,baćki usich padziej.
Prad joju staŭ... i staić z pahrozaju:
"Ciapier, voś, zahaniaju u kaziny roh
Ciabie,tvaich dziaciej,usiu siamju tvaju...
Vas,pahladziš, nie zbavić nat i Boh"!

Udava,žančyna, z rozumu zychodzić užo...
Balić duša śviaščenniku za jaje.
Za dzietak miłych,darahich... bo usio,
Što im balić,balić jamu, jak za aviečki svaje...
Aviečak hetakich biazdolnych usiudy šmat:
A jon,jak pastyr dobry,pamahčy,
Choć troški,choča im, čym tolki sam bahat,
Bahaćcie-ž u jaho nie toje,što vuń majuć ba-
U biezlič hrošaj,mnostva usiakaha bahačy:
Bahactva ,znaj,susvietu u (dabra
svaich rukach dziaržać...
Žyvuć u roskašy, choć hora dy biady kruhom...
I vojny šmat kryvavy biazupynna čyniać(hora!
kab dabro svajo utrymać!
U jahož,u pastyra,chleb-sol, z prykrasaj toj
I voś balić jamu duša za bied- (siakoj...
nychi hałodnych usich,
Bo jon druhi Chrystos:abniaŭ luboŭju jon sva-
Śviet cełу, pradusim surodzičaŭ sva- (jej
Nie pryŭnyvaje:maje siłu-moc (ich
svaju.
Ad Uvaskresšaha Chrysta,što śmierciaj na kry-
Śviet zbaviŭ : Dźviery Jon jamu adkryŭ (žy
u słavu viečnuju!
Ty tolki,čałavieča, vierna -dobra tut Chrys-
Prałat Piatro,naš słaŭny tu słužy!
Jubilat,
U žyćci svaim spaznaŭ šmat hora,mnoha muk...
I na aŭtar žyćcia prynosiŭ šmat achviar
Z siabie samoha,byccam iz Chrystovych ruk...
Ciarpieńnia,hora,muki na šlachu žyćcia
Dali jamu moc-siłu k baradźbie...
Vialiki hart i stojkaść da kanca, sabie
Za što-b nie braŭsia jon rabić,ci nieści na
Spaznaŭ jon dobra na šlachu žyćcia svajho!
I kryž Chrystovy,na jakim Chrystos skanau
Bo z vieraj i luboju Jon nasiu jaho
Chrystovy Kryž Jaho jon ščyra abymaŭ

(Budzi dalej).

ALERGIJA I ALERGIKI.

Moža jaje vyklikać ćviatok,pył,pierje,šerść,ryba,sunicy,šminka i t.p. Piaciletni Eryk,ad 2-ch miesiacaŭ što noč kašlaŭ.Vyhladaŭ na zdarovaha.Niebaleła jamu horła,nia maŭ kataru,nia maŭ haracki,maŭ dobry apetyt,ale, kali tolki pałažyŭsia u łožka- začynaŭ kašlać.

Lekar vyviedyvaŭ praz matkudziciaci,jak palicyjant. Staraŭsia daviedacca - ci chłapiec nia hulaŭ ź jakoj źviarynaj,ci u chacińniama novaj niejkaj raściny,cichto u domu nie majstravaŭ? Cikaviŭsia,ci Eryk dobra čujecca u škole, ci nia jość zajzdrosny,kali čułaviej adnosiacca da jahonaha mienšaha brata? Usie mahčymyja pryčyny alergičnaha kašlu adpadali adna pa druhoj.Adnoj syboty,kali matka zmieniała paściel u łožku chłapca,prypomniła,što niekalki dzion prad pieršaj atakaj kašlu,źmianiła plastykovuju nalečku,jakoj ad urodžańnia chłapca akryvała matarasik,kab nie zabrudziŭ. Matarasik byŭ vypańieny konskim vałośśiem.Kali tolki nanova uzłažyła naŭlečku - Eryk pierastaŭ kašlać. - Paśla niejkaha času,matka chłapca, mieła achvotu,nanova źniać płastykovuju naŭlečku,kab spraŭdzić , ci heta konskaje vałośsie jość pryčynaj kašlu.Adnak lekar stanoŭka adradziŭ. Pieršamu ataku chvaroby, vyklikanaj škodnaj substancyjaj, lahčej vylačyć. Druhi atak bolej niebiaspiečny.Alergija moža pirajści u stan chraničny.

Koń, adnalkava žyvy,jak i jahonaje miasa, jość niebiaspiečny,asobam pachiłym da alergii. Moža być pryčynaju bronchitu,kašlu,astmy dy egzemy.Padobnyja pryčyny mohuć vyklikać i pyły u pamieškańniu. Jość heta vorah numar pieršy algierykam. Viedamyja tako-ž škodnyja dziejańni pyłki ćviatoŭ i travaŭ viasnoju. Katy i sabaki,asabliva pudli, stanoviać tak sama niabiaspieku asobam,pachiłym na ǔčuleńni. Nia tolki z pryčyny šerści, ale i pyłu,jaki u joj

źbirajecca dy pierchać(łupież). Padobnyja Chvarobnyja źjavy mohuć vyklikać - ptušynja pierja, paduški i piaryny dy navat vypchanyja ptuški, jakija znajchodziacca u chatach.

Bolej,mieniej 10% chvorych,jakija ličacca za alergikaŭ, a l e takimi nia jość. Adna žančyna dumała,što jana učulena na ćviaty rožy.Kali tolki paniuchaje rožu -kazała svajmu lekaru - pačynaju dušycca. Lekar staŭlaŭ inšuju dyjagnozu, ale chacieŭ mieć čystaje sumleńnie. Pierad nastupnaj vizytaj klijentki, pastaviŭ u rahu sali gabinetu vazon z rožami. Chvoraja razmaŭlała narmalna, až pakul nie ubačyła ćviatoŭ rožy. Tady chvaciłasia za horła,chvatajučy z ciažkaściaj pavietra."Vidziš,spadar doktar,šaptała zdušanym hołasam. Lekar uziaŭ vazu z ćviatami i zbliziŭ da jaje tvaru,dy skazaŭ:"Nichaj spadarynia pryhledzicca,heta-ž štučnyja rožy". Kožnaja ludzina moža być datknutaja alergijaj u kažnym časie. - Pohlad lekaraŭ,što 30% ludziej cierpić u svaim žyćci na učuleńniCiažka akreślić z čaho paŭstajuć. Mahčymaściaŭ 8 - 10. Kab vylačyć chvorych treba daviedacca,jakaja jość pryčyna hetaj chvaroby?

Alergiki pieravažna uraźlivyja na niekalki dziejnikaŭ. Kali jon učuleny na sinicy, to nia moža piranasić nijakich lekaŭ. Časta zdarajecca,što alergiki vostra reahujuć na penicylinu. Kali pry lačeni penicylinavaj pacyjent dastaje rvotaŭ,maje boli, pavinien adrazu pierastać prymać leki i paviadamić lekara. Časta zabureńni paŭstajuć paśla druhoj kuracyi penicylinavaj. Nia treba dumać, što kali paśla pieršaj kuracyi penicylinavaj było usio dobra,to adčuvańnie bolu maje inšaje tło. Peŭna,što užo pry pieršaj kuracyi penicylinavaj arhanizm vytvaryŭ šmat supraćciełaŭ i pry paŭtornym zadziejničali burna, vyklikajučy zabureńni.

Učulenieviec moža być uraźlivy na padražnivaje substancyi. Napryklad dzicio,jakoje dastaje astmu praz kantakt z šerściej kata,moža dastać dušnaści,udychajučy čaścinki krejdy pry vyciran-

niu školnaj tablicy. Jość šmat alergikaŭ nia piraniosiačych tytuniovaha dymu. - Niekataryja ludzi chvarejuć,kali źjaduć sinicaŭ,rybu,jajki, muku,małako. Tady treba addać u balnicu,jakaja pry pomačy usialakich dyjetaŭ, daviedajecca pryčyny chvaroby. - Vyjaviłasia, što upartyja migreny mohuć być alergijami traviennymi,źviazanymi ź niadobrym funkcyjevańniem žoŭciavaha miašočka. - Zavastryć alergiju moža šok psychičny. Napryklad 9-ci hadovaha Ludvika jość dovadam.Sirata,chłopčyk, byŭ addany pad hramadzianskuju apieku na vychavańnie adnoj žančynie pad Montpellier. Paśla prajścia koklušu, Ludvik dastaŭ napadaŭ astmy. Lekar vysłaŭ da Paryža,padezravajučy alergiju. Dzicianio vielmi ciažka piranosiło razłuku z apiekunkaj. Pamima naležnaha lačeńnia, zdaroŭje jahonaje pahoršyvałasia.Paśla 2-ch tydniaŭ byŭ tak asłableny,što nie astaŭlaŭ łožka. Biaz pieraryvu damahaŭsia varočacca da domu,ale lekary dumali, što u takim stanie- nie mahčyma. Naapoškiŭ zhadziilisia i skazali chłopčyku:"Pajedzieš da domu. Užo tojsamaj nočy stan chłopčyka papraviŭsia i,pa niekalkich dniach,astaviŭ balnicu zusim zdarovy. Mały Ludvik mieŭ biaz sumlivu schilnaści alergičnyja.Ŭčuleńnie adnak vystupało najmieńš u akružańni, u jakich čuŭsia dobra.

Lekary sudziać,što nachiły do alergii-spadčynnyja Kali aboje z rodźičaŭ jość alergikami,isnuje blizu 30% šancaŭ, što ich spadčynnaść budzie miała tuju samuju chvarobu. A dzieci,pachiłych da alergii musiać być pryščeplivanyja. Šmat raboŷch u fabrykach samachodaŭ,nia hledziaŷ na achoŭnyja rukavicy,cierpiać na stałyja śvierby skury na rukach. Paŭstajuć na rukach małyja puzyrki. Kali majuć urlopy usio źnikaje. Adzinaj radaj na hetuju chvarobu,źmianić rabotu, što nie zaŭsiody mahčyma.

Na alergiju kontraktovuju cierpiać šmat žančynaŭ, jakija užyvajuć šminki. Vočy ślazujuć i padpuchajuć paśla pryniaćcia kłustaściaŭ da viekaŭ, vusny łopajuć,paśla užyvańnia pamadkaŭ,chacia-b jany byli najlepšyja. U bolšaści,užyvajučych,niama takoha rodu reakcyi. Rečaisna, takija asoby

nie pavinny užyvać takich vyrabaŭ. Pryčynaj alergii mohuć być tako-ž farby da vałasoŭ.Dziela taho astarožnyja cyruliki, pierad pieršaj pracaduraj robiać proby na učuleńnie. Šmarujuć farbaj skuru za vucham. Šmat asobaŭ adčuvajuć śvierby ad paraškoŭ,jakija užyvajucca da myćcia bialla. Dziela taho pavinny mieć humovyja rukavički pry myćciu i užyvańniu inšych vodkaściaŭ i pastaŭ da čyščeńnia. - Pryčynaju šmatlikich vypadkaŭ alergii skury byŭ nylon u pačatkach svajej karjery. Ciapier ulepšyli,dyk nie taki škodny.- Isnujuć tako-ž alergii suženskija.Vykryta ich nie tak daŭno. Spadarstva D. byli ad 8-mi hadoŭ u suženstvie. Vielmi chacieli mieć dzicio. Paddavalisia roznym badańniam.Nareščie daviedalisia,što spadarynia D. jość učulena na svajho muža. Jaje arhanizm vytvaraŭ supraćcieła, jakija pieraškadžali zapładnieńniu. -Šmat alergikaŭ pryjmajuć c o r t i z o n,lek,jaki pavinien być zachovany na najpavažniejšyja prypadki,kab prynieści natychmiastovuju palohku. Nie pavińni prymać hetaha leku biaz adnačasnaha prymańnia antybijotykaŭ, bo c o r t i z o n źmienšyvaje adpornaść arhanizmu na usiakija infekcyi. Praŭda, źmianšaje jon abjavy chvaroby, ale nia lečyć jaje. - Novaja metoda lačeńnia učuleńniaŭ - užyvańnie g am m a g l o b u - liny, jakaja uzmacnivaja ułasnaści abaronnyja arhanizmu suprać atrutaŭ, jakija znajchodziacca u kryvi,jak napr. h i s t a m i n a,substancyja, jakaja vyklikaja vybuchi alergii. Gamma g l o b u l i n a užyvAjecca u silnych daŭkach niekalki miesiacaŭ. Try pieršyja zaščyki robiacca paśla vaśmi dzionnych adstupach času,paśla 15-ci dzionnych,urešcie - miesiačnych.Heta jość tolki krok ustupny. Dalšyja lačeńnia musiać być dastasavanyja da indyvidualnaha vypadku. Naležycca chvoraha zahartavać suprać kankretnaj substancyi,vyklikajučaj chvarobu. -Zahartavańnie palehaje na śviedamym vykarystyvańniu biologičnych reakcyjaŭ ustroju praz pabudžańnia jaho

da skutkoňaha zmahańnia iz zakažeńniem abo zasileńnie hatovymi supraćciełami,kali jość viemi słaby,kab tvaryć ułasnyja adpornyja cieły. Lačeńnia suprać alergii tryvajuć karaciej,jak daŭniej byvali, ale byvajuć,što praciahivajucca i niekalkimi hadami.

"Lectures pour Tous" Z Gw.Pol.

==============================

C I K A V A Ś C I M E D Y Č N Y J A.

U klinicy Urologičnaj u Frankfurcie nad Menem,zastasavali pieršy raz metodu usuvańnie nyrkavych kamieńniaŭ pry pomačy ultradźvienkaŭ. Aperacyja adbyłasia biaz narkozy, tolki miescnym źniačuleńniem. U bliskaść kamieńniaŭ uviali specyjalnuju sondu i pry jaje paśredniscvie bambardavali ultradźvienkavymi pramieńniami,jakija raźbili kamieńni u piasok. Aparacyja tryvała kolkinaccać minutaŭ.

P R Y Š Č E P Y L A R Y N G O Ł O G I I.

D-r Perkins,u Californii, pryščapiŭ chvoramu novuju piraponku u vucha. Sama piraponka nie varočaje słuchu,ale na jej narastaje novaja ułasnaja tkanina,jakaja papraŭlaja słuch.

======================================

V A Z I O R Y. Saviety naličyvajuć 2,800,000 vazioraŭ i 3,000,000 rečkaŭ.

T U R K M I E N I J A. Ad Aschabatu 130 kl. 300 metraŭ pad ziamloj, znajchodzicca voziera. Vada lačničaja z temperaturaj 37¢C.Piarviej u im kupalisia speleologi,a ciapier dastupna usim.

Antakryd. Isnuje volnaja ad lodu "Oaza". U Śniežni temperatura + 15¢ C.

ZAHADKAVA. Nidaloka ad Čyrvonaha Mora, isnuje voziera. Na pavierchu vada +16¢ C.a hłybiej na 1,5 metra temperatura +41¢ C. U tym miscy niama nijakich žyrołaŭ.

ALGERYJA.Niedaloka miesta Sidi-Bel-Abbes jość voziera poŭnaje čarniła.

PROPAVIEDŹ NA ŠLUBIE VANDY GAJDZIEL I TERRENCE JOY U CARKVIE CHRYSTS SPASA U CHICAGO 25 LISTAPADA 1971hodzie.

Sionnia dla Vas, darahija Vanda i Terrence, vialiki,strašna vialiki dzień: Vy ŭ hety dzień uvachodzicie ŭ vialikuju Tajnu chryścijanskaho žanimstva, tamu i havora,vialiki apostoł,śviaty Paveł: "Žanimstva vialikaja Tajna,ale ŭva Chryście Bohačałavieku i ŭ Carkvie-Kaściole (Efez.5,32). Chrystos sam uziaŭ svoj šlub,złučyŭsia z ludzkaściaj,z čałaviekam,z kožnym iz nas praz Vialikuju Tajnu Ŭčałaviečannie praz Ducha Śviatoha ŭ pračystym Ułonie Dzievy Maryi na vieki viečnyja. Chrystos,Syn Božy, u našaj čałaviečaj-ludzkoj pryrodzie źjaŭlajecca vialikim i Božym symbalam i typam žanimstva ŭ Jahonaj Carkvie, u Jahonaj Ekklezii. Tamu i prapavieduje śviaty Paveł.što muž,hałava siamji, źjaŭlajecca symbalam i jak-by typam Samoha Chrysta, Hałavy Niebačnaj Usiej Cakvy,usiaho Kaścioła,a žana,serca siamji,symbalizuje i jakby vyražaje Samuju Carkvu-Ekkleziju. Ich łučnaść dvaich u adnym ciele- heta symbal i jakby typ łučnaści Chrystusa sa Ekklezijaj (Carkvoj) . Voś čamu ŭ žanimstvie,uva ŭsiakim žanimstvie, ludzkaść-čałaviečnaść jość Chrystovaja. Chrystos jaje zbaviŭ dla Siabie i Ajca Svajho Niabiesnaho. I tamu zakony śviataści, praviednaści,lubvi i pašany ŭzajemnaj, pavinny zachoŭvacca ŭva ŭsiakim žanimstvie,asablivaž u chryścijanskim,bo praz śviaty chrost chryścijanin staŭsia druhim Chrystom,apranuŭsia ŭ Chrysta,nie tak,jak zvonku apranajemsia vopratkaj,ale nutranym čynam, pieraradžénniem praz Zbaŭčuju Łasku Chrystovu ŭ dziaciej Božych,u dziaciej Trojcy Praśviatoj.Tamu i piša śviaty Paveł:"Usie vy,što chryścilisia,apranulisia ŭ Isusa Chrysta..Vy ŭsie dzieci Božyja praz Vieru ŭ Isusa Chrysta,Hospada našaho".(Hal.3.26,27).

Jašče na zaranku ludzkaści,kali Hospad Boh

stvaryŭ našych baćkoŭ, Adama i Evu,Jon daŭ im,a praz ich usiamu čałaviectvu taki zahad: "Pakinie čałaviek svajho ajca i matku i prylepicca k žanie svajej i buduć dvoje ŭ adnym ciele". (Kn.Byćcia.2.). Hety zahad adnosicca da čałavieka,heta znača,jak da mužčyny tak i da žančyny.Jana taksama pakinie i baćku i matku, a złučycca z mužam i budzie ź im adno ŭ ciele,u dušy,u sercu, u siamiejnym žyćci. - Hospad Boh ułažyŭ, pry stvareńni mužčyny, u jaho istotu vialiki paciah k žančynie,a ŭ jaje istotu strašenny paciah k mužčynie. Hospad Boh vyraziŭ hety paciah, hetu mahnaść,słavami praz natchniońaje piaro božaho aŭtara:"Nia dobra być čałavieku adnamu; stvorym pamocnicu,padobnuju jamu". (Byc.2,18). Heta adnosicca,jak da jaho,tak i da jaje. Mahnitnaja žyvaja siła,u jaho i ŭ jaje,pryciahivaje.Nastaje čas,kali jon,jak istota volnaja i aśviečana śviatłom rozumu svajho i,praśviečana śviatłom Viery Śviatoj,jak maładaja istota,užo dobra paznaje,što źjaŭlajecca dabrom,a što złom u žyćci čałavieka,u žyćci chryścijanina,šukaje sabie padruhi, šukaje sabie žonki na ŭsio žyćcio,bo viedaje što luboŭ,isnaja luboŭ - viečnaja, a nie časova,dačasu(takaja "luboŭ" tolki ŭ žyviolin); a maładaja dziaŭčyna, taksama ŭzhadavana dobra i ŭ duchu chryścijanskim,maje voka na chłapcoŭ i starajecca paznajomicca to z tym,to z druhim:Choča spatkać jaho,hetaha ci inšaha chłapca, pahutaryć ź im,zajści ŭ restaran,kali jon jaje zaprosić,kali nie sam, to pad jaje namiok. Dy pry akazii,achvotna pojdzie ź im tancavać... - Urešcie paračka da iściny dabrałasia...i da žanimstva pryhatavalisia... Heta Vy siahońnia,darahija Vanda i Terrence, bo Vy ŭ chramie Božym,na Božaj litugii niekalki chvilin pierad šlubam,jaki źviaže Vas na całaje žćcio prad Boham prad Ćarkvoj,prad ludzkaściaj,prad hramadstvam... źviaže Vas

na ceɫaje žyćcio ŭ lubvi,uva ŭzajemnaj paša-
nie, spahadlivaści,spačućci,razumienniu ŭza-
jemnym i ščyrych i viernych adnosinach uzaje-
mnych,jak muž i žana. VY chočacie,ščyra ža -
dajecie być takimi supruhami,mužam i žonkaj,
jakimi Sam Chrystos choča,kab vy byli.Tamu
i Vy zažadali,kab asablivaje Evanhielle by-
ɫo pračytana śviatarom dla Vas,na Vaš šlub:
Evanhielle z NAHORNAJ PROPAVIEDZI CHRYSTA.
Dyk voś JANO: "Ščaślivyja ubohija ducham,bo
ich jość Vaɫadarstva Niabesnaje. Ščaślivyja,
što pɫačuć, bo jany buduć paciešany.Ščaśli -
vyja cichija,bo jany avaɫodajuć ziamloj. Šča-
ślivyja,što prahnuć i žadajuć praŭdy,bo ja-
ny nasyciacca. Ščaślivyja miɫascivyja,bo ja-
ny buduć pamiɫavany. Ščaślivyja čystyja ser-
cam, bo jany Boha ŭbačać. Ščaślivyja mira -
tvorcy,bo jany buduć nazvany synami Božymi.
Ščaślivyja vyhnanyja za praŭdu,bo ich jość
Carstva Niabiesnaje.Ščaślivyja vy,kali vas
ɫajać buduć i pryhnietać i ŭsialak niespra-
viedliva zɫasɫovic ab vas dziela Mianie.
Radujciesia i viesielicisia; vialika vaša
ŭznaharoda na Niabiosach; hetak hnali i pra-
śledavali prarokaŭ,što byli pierad vami.
(Maćv.5,3-12). _ Zakon hety dla ča-
ɫaviectva,dla nas, Hospod Boh mieŭ u Svaim
Božym Rozumie ad viakoŭ viečnych,ale,-jak
viedajem dobra,abjaviŭ i abnarodyvaŭ jaho
tolki praz Svajho Syna Adzinarodnaha, jak
Bohačaɫavieka,našaho nia tolki Spasa, ale
i brata, Pryjaciela,Spadarožnika k ščašli-
vaj viečnaści. I što za vielič i što za
śviataść hetaha Zakonu! I jak radykalna
jon ad Zakonu i zakonaŭ Ztaroha Zapavietu.
U Starym Zapaviecie nacisk kɫaŭsia na zia-
mnyja dabroty, na bahaćcie: ty bahaty cia-
bie ŭsiaho ŭdavol, značyty zasɫužyŭ na he-
ta tvaimi cnotami,tvajoju dabratoj. Ty-ž
druhi...ty biedzień,znača,ty ničoha nie-
vart u Boha! A kali ty moj vorah,dyk ja z
poŭnym pravam mahu ciabie praklinać, cia-

bie nienavidzieć, nad taboju ździekacca i malicca da Boha,kab jon sam ciabie źniščyŭ ... "Pastaŭ nad im niačyścika i chaj ,djabał staić kala jaho pravaruč... Chaj dzieci jaho astanucca sirotami,žonka jaho ŭdavoju... Chaj badziajucca dzieci jaho i nidzie,nichajprypynku dla ich nia budzie... nichaj žabrujuć ... (Ps.108).Vałasy ŭstajuć ad strachu na hała - vie,kali čytaješ hetyja psalmy praklonu.A ich jość mnoha! I Zakon u Starym Zapaviecie: zub zy zub,voka za voka, žyćcio za žyćcio!A bliźni tvoj, toj katory naleža da tvajho narodu, abo tolki da tvajho kahału,da chaŭrusu,a ŭsie druhija,inšyja - vorahi i hoi! Chrystos usio heta źmianiŭ Svajoju Propaviedziu Nahornaj i Svaim usim žyćciom... Jon umior za hrešny śviet,znača, za śviet vorahaŭ Božych.Hrech jość vialikaj siłaj varožaj na śviecie.Ci jon jość hrecham suproć Boha,ci prociŭ bližniaha, prociŭ samoha hrešnika, bo jon (čałaviek)byŭ i jość stvoran dla Boha, i k svajmu ŭłasnamu ščaściu. Sam Chrystos maliŭsia siarod stra - šennaho kanańnia na Kryžy,za tych,katoryja Jaho prybili da kryža i pastavili Jaho pamiž niebam i ziamloj...Maliŭsia k svajmu Ajcu Niabiesnamu, kab Jon prabačyŭ im strašenny hrech ... I nam kaža mieć universalnuju luboŭ i nikoha nie vykłučać ź jaje,nat' najvialikšych svaich vorahaŭ. Dabro čynić im i malicca za ich "Lubicie vorahaŭ svaich; i dabro čyńcie tym chto vas nienavidzić,kaža Chrystos" (Łuk.6,26).Usio žyćcio,ŭsie navuki,usie dziejańni Chrystovy, Jahonyja muki, ciarpieńni, śmierć - heta ŭsio prajaŭleńni i dokazy Jaho ŭniversalnaj lubvi k nam hrešnym ludziam. Byli śviatyja : patryarchi, praroki i ŭ Starym Zapaviecie,katoryja z natchnieńnia Božaho ŭžo žyli ducham pryšłaj Nahornaj Propaviedzi Chrysta,ale heta byli adzinki. U Novym-ža ZapAviecie kožny chryścijanin pavinien žyć hetym ducham i iści ŭ

śled za Chrystom. Jon Sam havora:"Kali chto choča być Maim vučniam, chaj adračecca ad SIABIE i voźmie kryž svoj i idzie za Mnoj". (Mar.8,34).I ŭ hetym naša zaruka k Jaho słaŭnamu Uskrosu! Biaz Kryža,biaz Nahornaj Propaviadzi ŭ našym žyćci nia moăm spadziavacca na słaŭny i pieramožny naš ułasny ŭskros u Chrystovym Uskrosie.

Darahija Vanda i Terrence, trapnaje Evanhielle Vy vybrali dla siabie,kali Vy zažadali,kab Jaho Vam pračytali ŭva ŭračysty momant pierad Vašym šlubam. Vaźmicie ščyra da serca Nahornuju Propaviadź Chrysta i ŭdumvajciesia ŭ kožnaje vysłoŭje hetaj Božaj Propaviedzi. Čyńcie rozvaăńni na hetyja šmat śviatyja temy:pry pomačy malitvy, pry pomačy Ducha Śviatoha dziejnaści ŭ dušach, u istotach Vašych . Vy ŭsio bolš i bolš staniecie razumieć hłyboki Božy sens hetaj Nahornaj Propaviedzi...Vy palubicie jaje i budziecie pieradavać Jaje i Jejny duch vašym pryšłym dzietkam - synočkam i dočkam.

Jašče da Vas paru słoŭ. Pierš,chaj śviaty Apostoł Piatro pramović, pramović ich.Voś jon kaža:"Vy rod vybrany,karaleŭskaje śviatarstva, narod śviaty,ludzi śviatyja,uziatyja va ŭdzieł k tamu,kab apaviaščali daskanalnaści Taho, Katory Vas paklikaŭ iz ciemry ŭ cudoŭny Svoj śviet" (I Piotr 2,9).

Hetaj navuki nikoli niezabudźcie. Joju śv. Piatro nas navučaje,što my narod vybrany ŭ karaleŭskim, carskim śviatarstvie. Ale što heta znača? Viadoma-ž,Najpierš toje,što Chrystos naszbaviŭ ad viečnaj zahuby,i što my da Jaho naležym,jak Cara,Karala,jak Uładara suśvietu... Dalej, my carskaje,karaleŭskaje śviatarstva. Heta dobra zrazumiejem,kali my viedać budziem,što praz śviaty Chrost my stalisia ŭdzielnikami Chrystovaho śviatarstva. Jon pieršy i najvyššejšy śviatar.u Novym Zapaviecie:Jon Božy śviatar. I tamu,što

praz śviaty Chrost my apranulisia ŭ Chrysta, my ŭdzielničajem u Jaho śviataśtvie. Śviaty Piatro pisaŭ svajo pavučalnaje piśmo,nie da śviataroŭ praz rukapałažeńnie,praz vyśvienčańnie japiskapam, a prosta da prostych ludziej, mianujučy ich rodam śviatarskim.

Darahija Vanda i Terrence. Vam samim viadoma,u čym sens śviatarstva majho,ci Vašaho, Śviatarstvo praz rukapałažeńnie- vyśviačeńnie, ci praz Chrost- śviatarstva miranskaho..Sens jaho zaŭsiody i ŭsiudy ŭ žertva-prynašeńni, u achviaranošańni za cełу śviet i za siabie. Chrystos prynios najvyššejšuju Achviaru iz Siabie za cełу śviet na Kryžy,kryvavuju Achviaru i kazaŭ usim apostołam čynić Jaje až da kanca śvietu,čynam biaskroŭnym na śviatoj Liturhii, u Carkvie,u Śviatoj Imšy ŭ śviatyni. Na ŭstanaŭleńni Vialikaj Tajny Eŭcharystyčnaj na apošniaj Viačery.(Heta była Pieršaja Božaja Liturhija. Jon uziaŭ chleb,bahasłaviŭ i pałamaŭ jaho i daŭ Svaim vučniam,moviačy: "Biarycie i ješcie. Heta jość cieła Majo. Paśla-ž uziaŭ kielich ź vinom... i padziakavaŭšy Svajmu Ajcu Niabesnamu za ŭsio čysta, padaŭ Čašu im, i moviŭ: "Biarycie usie i pijcie ź jaho. Heta jość Maja Kroŭ Novaho Zapavietu,katoraja budzie pralivacca za mnohich na adpuščeńnie hrachoŭ".(Maćv.26,27-28). Čyńcie heta na ŭspamin Mianie!" (Łuk.22,19,20).

Darahija Vanda i Terrence, Vy takoj biaskrońaj Žertvy-Achviary (Eŭcharystyčnaj prynosić nia možycie,bo Vy bias rukapałažeńnia, nia vyśviačany dziela hetaj Strašnaj Tajny. Ale Vy možacie i pavinny Hospadu Bohu ŭsie inšyja achviary prynasić

Dyk jość dvajakaje śviatarstvo. Śviatarstvo praz rukapałažeńnie i śviatarstvo praz śviaty Chryst,śviatarstvo prostych miran,žyvučych u śviecie,u svaich siemjach.Tamu chryścijanskaja siamja-heta damašniaja carkva - ekklezija,dzie muž - baćka,źjaŭlajecca nastajacielam,pastyram,a žonka,maci nastajaciel-

kaj i taksama pastyrkaj,uzhadavalnicaj u supracoŭnictvie z mužam.z baćkam jaje dzietak. Dzieci-ž źjaŭlajucca ich prychodam,ich para - chvijaj. U hetaj damašniaj carkvie-ekklezii pavinna być usio śviatym,praviednym,čystym , družalubnym,miłasernym. Damašniaja carkva-ekklezija pavinna być śviatłom śvietu i sollu ziamli,jak hetaha Sam Chrystos žadaje.

Darahija Vanda i Terrence ad serca,ad dušy my usie žadajem Vam dobraho zdaroja,ščaślivaho žyćcia i pamysnaho vykanańnia Vašaj vialikaj Misii ŭ chryścijanskim Žanimstvie!

M n o h i j a, M n o h i j a
l e t a!

Chaj budzie česć i chvała Bohu na vieki viečnyja. A.Janka Tarasevič.

========================

J A K J A H O Ś V I A T A Ś Ć P A P A P A Ŭ L U S VI-ty Pravioŭ Kaladnaje Śviata?

V A T I K A N. - Jaho śviataść Papa Paulus VI, na pieradadni Kaladaŭ,paviadamiŭ,što kataliki zybrali 10 miljonaŭ dalaraŭ na pomač pakišstanskim emigrantam. Apoŭnačy,u kaplicy Sixtinskaj adsłužyŭ Pasterku dla Dyplomatyčnaho Korpusu pry Vatikanie.Vyhałasiŭ kazań. U im vyskazaŭ nadzieju,što supakoj ludziej dobraj voli piramoža śviet. A hadzinie 8-aj rana pajechaŭ na pradmieście Romy,dzie adpraviŭ Bohasłužbu biadacie Romskaj. Viarnuŭšysia u Vatikan, Adsłužyŭ śviatuju Imšu u Bazylicy Śviatych Apostałaŭ Petrusa i Palusa. A hadzinie 11-aj z balkonu udzialiŭ dabrasłavienstva, natoŭpu tysiačam ludziej dy usiamu śvietu"URBI ET ORBI".

=====================

Usim za prysłanyja Kaladnija i Novahod-pažadańni ščyra dziakuju.

==

Vydaviec-Redaktar (Publisher-Editor) Rev.Fr. Cherniawski.
Address:164 Broadway,Fort Edward,N.Y. U.S.A. 12828. Telephone 747-5117.